GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 202. Marțĭ, Mercurĭ 16 (28) Septemvre. 1887.

Brașovŭ, 15 Septemvre 1887.

Cu ḍiua de astăḍĭ se încheiă terminulŭ stabilitŭ în constituțiunea bulgară pentru începerea alegerilorŭ deputațilorŭ Sobraniei. In curêndŭ vomŭ afla dér resultatulŭ nouĕlorŭ alegeri, cu carĭ se începe o nouă fasă în afacerea încurcată bulgară.

Cercurile guvernamentale din Sofia nutrescŭ marĭ speranțe, că prin pacientă le va succede a delătura cu încetulŭ tóte greutățile și că alegerile se vorŭ severși în tótă liniștea și cu totulŭ în favórea lorŭ. Décă este adevĕratŭ, că aderenții lui Țancovŭ și ai lui Karavelov arŭ fi declaratŭ, că în împrejurările actuale ei nu potŭ lua parte la alegerĭ, atuncĭ în adevĕrŭ guvernulŭ prințului de Coburg are sorțĭ de a dobêndi o maioritate însemnată în Sobraniă, dér în casulŭ acesta vorŭ deveni ilusorie speranțele într'o apropiată aplanare a greutățilorŭ.

Câtŭ pentru decursulŭ liniștitŭ alŭ alegerilorŭ n'a fostŭ tocmai de bunŭ augurŭ adunarea cea mare electorală ținută Sâmbătă în Sofia. Ministrulŭ-preşedinte Stambulov a ținutŭ în acésta adunare unŭ discursŭ fórte frumosŭ, cu tóte aceste însĕ alegĕtorii nu s'au putută înțelege asupra candidatului și așa s'a terminatŭ adunarea fără a fi făcutŭ nicĭ o ispravă. Décă în capitala țĕrii și în fața miniștrilorŭ alegĕtorii bulgarĭ se înțelegŭ așa de greu, atuncĭ cum va fi în provinciă, unde ei vorŭ fi mai puținŭ controlațĭ și influințațĭ?

Orĭ care ar fi însĕ resultatulŭ alegerilorŭ bulgare, elŭ nu este decisivŭ pentru viitórea resolvare a cestiunei bulgare. Acésta atêrnă adĭ mai multŭ ca vre-odată dela atitudinea Rusiei și a celorlalte puterĭ.

Acum se aștéptă cu nerăbdare hotărîrile definitive ce le va lua Pórta, căreia i s'a lăsatŭ în sarcină sĕ ia inițiativa pentru stabilirea unei înțelegerĭ între puterile semnatare, după ce Germania a refusatŭ de a mijloci acéstă înțelegere.

Rusia, se asigură, face mare presiune asupra Pórtei, și o amenință chiar cu esecuțiunea despăgubirei de rĕsboiu, ce-o datoréză acésta imperiului nordicŭ, la casŭ când ar mai trăgăna lucrurile și nu ar face o propunere puterilorŭ semnatare în sensulŭ dorințelorŭ rusescĭ. O scire mai nouă din Sofia ne spune, că în urma acestorŭ stăruințe ale cabinetului din St.-Peterburg, Pórta s'ar fi decisŭ a-i face pe voiă, învoindu-se la planulŭ trimeterei unei comisiunĭ mixte ruso-turcescĭ la Sofia. „Agenția Reuter“ anunță, că Pórta a adresatŭ în privința acésta la Petersburg o notă oficială și o comunicare oficiósă.

In Sofia se respândise Dumineca trecută faima, că între Turcia și Rusia s'a stabilitŭ o înțelegere definitivă privitóre la soluțiunea crisei bulgare. Mai multe ḍiare publică chiar punctele acestei convențiunĭ, care va fi propusă spre primire de către cabinetulŭ Sultanului puterilorŭ semnatare.

Cele mai principale puncte ale memoratei convențiunĭ se ḍice că suntŭ următórele: 1. Se va trimite unŭ comisarŭ turcescŭ și unulŭ rusescŭ în Bulgaria, avêndŭ ambii același rangŭ. 2. Prințulŭ Ferdinand de Coburg sĕ părăséscă țéra. 3. Se va alcătui unŭ guvernŭ energicŭ, care va avé sĕ ordoneze nouĕ alegerĭ și pe basa acestora se va conchiăma o nouă Sobraniă.

Turcia și Rusia, se asigură, ar fi mai convenitŭ ca la casŭ când prințulŭ Coburg nu s'ar supune poruncei Sultanului ca sĕ părăséscă țéra, porturile bulgare vorŭ fi blocate. Corăbii de rĕsboiu rusescĭ vorŭ bloca pe Dunăre și pe Marea Négră orașurile de portŭ bulgare. Décă Austro-Ungaria nu ar voi sĕ ia parte la acéstă blocare, va fi provocată Serbia, ca sĕ închiḍă granița printr'unŭ cordonŭ, éĭ granița Rumeliei și a Macedoniei o va închide Turcia.

Se vorbesce, că Francia și chiar și Germania arŭ fi primitŭ deja în principiu punctele de mai susŭ ale convenției turco-rusescĭ.

Alte ḍiare raporteză numai că Turcia ar fi cerutŭ Rusiei sĕ modifice încâtva propunerile sale, ca sĕ pótă fi primite de către puterĭ, ér în Sofia se lățise alaltaerĭ faimă, că Germania, Rusia, Francia și Turcia s'au înțelesŭ sĕ se trimétă în Bulgaria unŭ regentŭ pe timpŭ de trei lunĭ.

Faimele aceste, décă și nu se vorŭ adeveri, dovedescŭ celŭ puținŭ, că puterile negociéză mereu între sine cu scopŭ de a afla unŭ modŭ de soluțiune alŭ încurcăturei bulgare, dér mai dovedescŭ afară de acésta, că înțelegerea dintre puterĭ devine pe ḍi ce merge mai grea.

Resultatulŭ tuturorŭ încercărilorŭ de până acum ale diplomației se póte resuma în urmă tórele cuvinte: Puterile amână mereu soluțiunea crisei bulgare de frică ca sĕ nu isbucnéscă crisa europénă. Dér, vorba Românului, de ce se temŭ nu vorŭ scăpa.

Maiestatea Sa în Clușiu.

Vinerĭ în 11 Septemvre n. Maiestatea Sa monarchulŭ a primitŭ în Clușiu diferitele deputațiunĭ ardelene ce i s'au presentatŭ.

Deputațiunea bisericei române greco-orientale a fostŭ condusă de *I. P. S. Sa Metropolitulŭ Mironŭ Romanulŭ*, care a salutatŭ pe M. Sa *în limba unguréscă* astfelŭ:

Maiestate imperială și regală apostolică, preaîndurate Dómne!

Preoțimea părților nordice ale archidiecesei române greco-orientale din Transilvania dimpreună cu cea din învecinata diecesă a Aradului, representată de noi profită cu fierbinte dorință de ocasiunea ca sĕ esprime ca stimă plină de devotamentŭ în fața Maiestăţii Vóstre, și în numele credincioșilorŭ încredințațĭ conducerii lorŭ, neschimbata credință și alipire către Tronulŭ strălucitŭ alŭ Maiestății Vóstre, preaînduratului nostru Domnŭ și Rege, și către iubita nóstră patriă.

Aicĭ, în capitala părților ardelene, cultivarea comună, mai alesŭ progresulŭ uimitorŭ pe terenulŭ sciinței, alŭ artei și alŭ industriei, care în prima liniă părintescii purtărĭ de grije a Maiestății Vostre ișĭ mulțumesce aventulŭ îmbucurătorŭ, ne servesce și nouĕ dreptŭ imboldŭ sĕ atragemŭ din ce în ce mai multŭ în general le nisuințe culturale pe poporulŭ de naționalitate românéscă încredințatŭ sufletescii nóstre purtărĭ de grije, der în urma impregiurărilorŭ vitrege înapoiatŭ în cultură, și pe lângă aceea, că ținemŭ viuă și desvoltămŭ în elŭ consciința străbunei religiunĭ și naționalitățĭ, sĕ cultivămŭ și virtuțile adevĕratului patriotismŭ; er în acéstă chemare a nóstră ne îmbărbătămŭ din grația părintéscă a Maiestății Vóstre, care totdéuna s'a manifestatŭ în ceea ce privesce bunăstarea morală și materială a supușilorŭ sĕi de deosebită religiune și naționalitate.

In timpulŭ fericitórei presențe a Maiestății Vostre, ca supușĭ fidelĭ, serbămŭ dimpreună cu concetățenii noștri, cu carĭ dorimŭ sĕ trăimŭ în iubire și în înțelegere frățéscă, o serbare de bucuriă, și dreptŭ esprimare a acestei bucurii, — recomandêndŭ biserica nóstră în grația preaînaltă a Maiestății Vostre, — din adênculŭ inimii nóstre ne rugămŭ pentru viéța rĕspânditóre de grațiă a Maiestății Vóstre, strigândŭ în iubita limbă maternă a poporului nostru: Sĕ trăiéscă Maiestatea Sa preagrațiosulŭ nostru Monarchŭ.

Cele șépte vorbe din urmă le-a rostitŭ românesce.

La acéstă salutare Maiestatea Sa a rĕspunsŭ totŭ în unguresce următórele:

Primescŭ cu bucuriă omagiile preoțimei române greco-orientale și Vĕ încredințezŭ, că biserica D.-Vostrĕ póte totdeuna sĕ conteze pe protecția mea eficace.

Privescŭ fără de repulsiune, decă supușii mei de deosebită religiune și naționalitate se alipescŭ către religiunea și naționalitatea lorŭ și legile esistente lasă destulŭ terenŭ pentru desvoltarea acestorŭ interese, — dér totŭ ast-felŭ doréscŭ, ca orĭ-și-ce confesiune, fără deosebire de naționalitate, ținêndu-se departe de orĭ-și-ce agitațiunĭ, una sĕ se simță și într'una sĕ se contopéscă în ceea ce privesce neclintita alipire către tronŭ, iubirea către patria mamă comună și împlinirea datoriilorŭ patriotice.

Cunoscŭ înriurirea D-Vóstră asupra poporului și de aceea mĕ aștepŭ și voiu vedé cu bucuriă, décă, potrivitŭ cu cuvintele acum rostite ale vrednicului D-Vóstrĕ archipăstorŭ, Vĕ vețĭ folosi de acéstă influință a D-Vostre numai pentru cultivarea credinței și a adevĕratului patriotismŭ și astfelŭ, promovândŭ binele, doritŭ și de mine, alŭ credincioșilorŭ încredințați purtării de grije alŭ D-Vóstrĕ, îmĭ vețĭ da și mie ocasiune sĕ fiu mulțămitŭ și sĕ Vĕ arĕtŭ grația, pe care totdéuna bucurosŭ v'amŭ arĕtat'o«.

La salutarea I. P. S. Sale Metropolitului *Vancea* — care precum spune „Kolozsvar“ a interḍisŭ a i se publica — a rĕspunsŭ Maiestatea Sa în limba unguréscă astfelŭ:

Primescŭ cu mulțămire cuvintele D-Vóstre, care dovedescŭ sentimentŭ credinciosŭ și sperezŭ, că în faptă vețĭ dovedi acéstă credință prin aceea, că pĕtrunșĭ de chemarea D-Vostrĕ sfântă și împăciuitóre, vețĭ cultiva ș întări în poporŭ numai sentimente, care corĕspundŭ cu interesele religiunii, ale tronului și ale patriei.

Umblândŭ pe acestŭ drumŭ, ca acum, astfelŭ și în viitorŭ mĕ voiu întâlni totdeuna bucurosŭ cu D-Vostrĕ și, recunoscêndŭ activitatea D-Vostrĕ, voiu păstra neschimbată grația mea pentru biserica D-Vóstrĕ și pentru instituțiunile D-Vostrĕ bisericescĭ“.

La salutarea Superintendentului bisericei evang. conf. augsb. *Teutsch* — care a vorbitŭ *în limba germană,* recomandândŭ și mai departe biserica sa bunăvoinței, scutului și grației préînalte, — Maiestatea Sa rĕspunse totŭ *în limba germană* următórele:

Vĕ mulțămescŭ pentru asigurarea fidelei alipirĭ, despre care totdéuna am fostŭ convinsŭ. Totŭ asemenea credŭ că potŭ fi convinsŭ că, după ce biserica evangelică de aci se bucură neturburată de drepturĭ și libertățĭ atâtŭ de întinse, sub scutulŭ legilorŭ țĕrii cu care e unitŭ acum Ardealulŭ, credincioșii ei suntŭ conscii și de datoriile lorŭ patriotice față cu acéstă țéră. Este cu deosebire dorința mea, ca pe toțĭ locuitorii, fără a fi impedecațĭ în folosirea și cultivarea limbei lorŭ, pĕtrunșĭ fiindŭ de simțĕmentulŭ că aparținŭ la olaltă, sĕ-i unéscă acea concordiă, care în ḍile de lucrare pacînică e totŭ așa de necesară pentru promovarea binelui lorŭ, cu câtŭ în timpŭ mai seriosŭ oferă fiăcărui singuraticŭ celŭ mai puternicŭ scutŭ. Cultivațĭ decĭ acéstă concordiă și în tóte afacerile bisericescĭ, prin cea ce nu numai promovațĭ propriele D-vóstrĕ interese, ci întêmpinațĭ și dorințele mele, și asigurațĭ pe credincioșii D-vóstrĕ, că bucurosŭ le voiu acorda și mai departe nu numai binevoitórea mea înclinare, ci și paza și scutulŭ meu le voiu acorda îndreptățitelorŭ lorŭ cererĭ și dorințe.

La salutarea deputațiunei *„Kulturegyletului“* ardelénŭ, Maiestatea Sa rĕspunse:

Primescŭ cu mulțămire manifestarea devotamentului și alipirii credinciόse a D-vóstrĕ.

Propagarea culturii și întărirea adevĕratului patriotismŭ le considerŭ la orĭ și care naționalitate dreptŭ nisce scopurĭ nobile, și decă D-vóstrĕ, nisuindŭ spre aceste nobile scopurĭ, vețĭ procede cu totŭ atâtŭ zelŭ, cu cât tactŭ, voiu urmări totdéuna lucrarea D-vóstrĕ cu simpatii căldurόse și bine voitóre“.

La salutarea Episcopului calvinŭ *Dominik Szasz* rĕspunse Maiestatea Sa:

Virtuțile patriotice ale reformațilorŭ ardelenĭ îmĭ suntŭ cunoscute și cu bucuriă vĕdŭ din espresiunile omagiale ce le-am primitŭ, că între aceste virtuțĭ potŭ pune în prima liniă fidela alipire către tronŭ și către persóna mea. Primițĭ pentru acésta recunoscința și mulțămita mea și fițĭ convinșĭ, că mulțămirea credincioșilorŭ D-vóstrĕ și îmbucurătórea desvoltarea a afacerilorŭ D-vostrĕ bisericescĭ le însoțescŭ totdéuna cu dorințele mele cele mai bune.

La salutarea Episcopului catolicŭ *Lönhardt*, Maiestatea Sa rĕspunse:

Cu bucuriă primescŭ şi cu cea mai adêncă mulţămire rěspundŭ la salutare şi la dovedile de simţěmintele fidele ale statului şi clerului romano-catolicŭ. Sciu câtŭ de importantă şi grea e problema D-vóstrě; diferite confesiunĭ şi naţionalităţĭ locuescŭ in ţeră, der nu mě îndoescŭ, că cu principiile religiunei nóstre basată pe adevěrŭ, pare şi iubire către deaproapele, şi cu cooperarea acestei vechĭ instituţiunĭ, a statului romano-catolicŭ. Dândŭ totdeuna esemplu veţĭ fi gata în prima liniă a îndeplini aceste probleme, a ridica moralitatea, precum şi a menţine concordia frăţéscă, şi eu dorescŭ sincerŭ, ca între credincioşii D-vóstră şi între concetăţenii aparţinětorĭ altorŭ confesiunĭ, afară de credinţă sě nu potă esista altŭ ḑidŭ despărţitorŭ. Graţia mea vě e sigură la acéstă lucrare a D-vóstrě; graţia şi binecuvêntarea cerului însě o vomŭ implora în comunŭ dela celŭ Atotputernicŭ.

La salutarea Episcopului unitarŭ Ferencz, rěspunse Maiestatea Sa:

Cu bucuriă primescŭ salutarea ce dă dovada de sincera D-vóstrě alipire şi vě asigurŭ că, deşi credincioşii D-vóstrě în acéstă ţéră suntŭ mai puţinŭ numeroşĭ decâtŭ cei de altă credinţă, staţĭ totŭ aşa de aprópe de inima mea părintéscă ca şi aceia, şi graţia mea vě va rěmâné în totŭ timpulŭ neschimbată.

La salutarea fişpanului Cluşului br. Samuil Iosika, conducětorulŭ deputaţiunilorŭ tuturorŭ comitatelorŭ ardelene — afară de a Huniădórei — precum şi ale comitatelorŭ Bihorŭ, Sătmarŭ şi Selagiu, în frunte cu fişpanii, rěspunse Maiestatea Sa următórele:

Cu mare bucuriă vědŭ adunate aci deputaţiunile atâtorŭ jurisdicţiunĭ nu numai de dincóce de Muntele Craiului spre a-şĭ dovedi omagiile şi simţěmintele lorŭ fidele. Primiţĭ pentru acésta cea mai adêncă mulţămită a mea.

Corespunḑêndŭ dorinţelorŭ mele de multŭ nutrite am venitŭ în frumosulŭ Ardealŭ unitŭ definitivŭ cu ţéra mamă şi credŭ, precumŭ dorescŭ, că voiu avé destulă ocasiune d'a mě convinge, că uniunea a prinsŭ acum rădécinĭ adêncĭ şi în inima şi simţěmintele poporaţiunei.

Acestŭ bastionŭ osticŭ alŭ monarchiei e chematŭ a îndeplini probleme forte importante, de aceea vréu sě credŭ, că D-vóstrě toţĭ, fără deosebire de religiune şi de naţionalitate, urmândŭ singuraticĭ şi împreună ese plului gloriosilorŭ D-vóstrě străbunĭ, vě veţĭ împlini fidelŭ datoriile patriotice şi că istoria va înregistra şi despre generaţiunea actuală a acestei părţĭ a ţěrii fidela alipire către tronŭ şi către ţéra mamă, lăţirea culturei, promovarea binelui spiritualŭ şi materialŭ alŭ poporaţiunei şi cultivarea concordiei pacínice a diferitelorŭ naţionalităţĭ.

Vestiţĭ celorŭ ce v'au trimisŭ salutarea mea regéscă şi fiţĭ convinşĭ că eu, observândŭ împlinirea datoriilorŭ patriotice mai susŭ indicate, voiu găsi în acésta cea mai frumósă rěsplată a părintescei mele purtărĭ de grije.

Afară de acestea au fostŭ şi alte diferite deputaţiunĭ, între care şi a Jidovilorŭ ardelenĭ.

La primulŭ prânḑŭ de gală ce s'a datŭ în Cluşiu, în onórea Maiestăţii Sale, dintre prelaţii românĭ, şi peste totŭ dintre Românĭ, a luatŭ parte *numai* P. S. Sa Metropolitulŭ *Mironŭ Romanulŭ*. După prânḑŭ Maiestatea Sa a conversatŭ cu deosebiţĭ óspeţĭ. Prea Sânţiei Sale Metropolitului Mironŭ i-a adresatŭ mai multe întrebărĭ despre starea archidiecesei Sale, apoi s'a întorsŭ către episcopulŭ reformatŭ Szasz Domokos, întrebându-lŭ mai ântêiu despre starea bisericei reformate din Cluşŭ, apoi despre academia teologică din Aiudŭ, ér la fine adause, că este bine informatŭ despre marele avêntŭ ce l'au luatŭ în timpulŭ din urmă afacerile bisericei reformate şi că scie şi aceea, că acésta este în prima liniă meritulŭ zelosului episcopŭ.

Ca încheiare, observămŭ că la sosirea sa în Cluşiu, monarchulŭ a vorbitŭ pe peronulŭ gării cu Metropoliţii *Roman* şi *Vancea* şi cu Episcopulŭ *Pavelŭ*.

Episcopulŭ Szasz Domokos în România.

Sub titlulŭ *„Propaganda unguréscă“* scrie „Epoca“ din Bucurescĭ dela 8 (20) Septemvre unŭ articulŭ din care estragemŭ următórele:

Titlulŭ acesta de sigurŭ va provoca risulŭ cetitorilorŭ noştri, noi îi rugămŭ însě, sě ne ierte, décă n'am găsitŭ unŭ altulŭ mai seriosŭ, când e vorba de treburĭ ungurescĭ; căcĭ împintenaţii noştri vecinĭ suntŭ capabilĭ de tóte nesdrăvăniile, până a pretinde că suntŭ în stare a civilisa şi maghiarisa, décă nu lumea, der celŭ puţinŭ poporele Orientului!

Foile ungurescĭ din Cluşiu şi din Peşta ne informează că ḑilele din urmă unŭ misionarŭ calvinistŭ numitŭ Dominică (pe unguresce Domokos) Szasz, Episcopŭ reformatŭ alŭ Ardealului cu reşedinţa în Cluşiu, a călětoritŭ în ţera românéscă şi că ar fi fostŭ împedecat ba chiar persecutatŭ de d-nulŭ Dim. Sturdza, în visitaţia sa canonică prin România!...

Nu cunóscemŭ nicĭ numěrulŭ nicĭ întinderea aşa numitelorŭ diecese reformate din Ungaria, pretenţia însě a d-lui Szasz la o visitatio canonica a templelorŭ calvine din România ni se pare celŭ puţinŭ comică; er misiunea d-lui Domokos din punctulŭ de vedere religios ne îngrijesce pre puţinŭ căcĭ, mulţămită Domnului, dreptă credinţă românéscă n'a căḑutŭ atâtŭ de josŭ!

Prin urmare, n'avemŭ nimicŭ de ḑisŭ asupra căderilorŭ şi a zelului religiosŭ alŭ misionarului, pentru propagarea reformei calviniste, cu care o recunóscemŭ bucurosŭ, póte a se îndeletnici în ticnă la noi în marginile legiuirilorŭ românescĭ atâtŭ de liberale.

Dér d-lŭ Dominicŭ séu Domokos Szasz este unŭ agentŭ fórte interesantŭ pentru noi, nu ca misionarŭ calvinistŭ, ci ca unŭ fanaticŭ propagandistŭ alŭ aşa numitei culturĭ maghiare, în numele căreia fraţii noştri de peste munţĭ suntŭ hărţuiţĭ ca nisce fiare sĕlbatice, în propria lorŭ ţéră.

D. Szasz a făcutŭ de multŭ sě vorbéscă de dênsulŭ confraţii noştri din Transilvania pentru zelulŭ séu fanaticŭ, ca o căpetenie a vestitei asociaţiunĭ de maghiarisare din Cluşiu numită „Kulturegylet“. Şi credemŭ a nu ne risca afirmândŭ, că d. Szasz n'a întreprinsŭ călětoria sa prin România atâtŭ din evlaviă bisericéscă, câtŭ mai cu sémă împinsŭ de fanatismŭ naţionalŭ maghiarŭ.

Intr'adevěrŭ unulŭ din promotorii ideiei panmaghiare pentru repatriarea Ciangăilorŭ din Moldova e d. Szasz. Ideiă care a şi fostŭ pusă în lucrare acum câtva timpŭ şi pentru care asociaţiunile de maghiarisare din Ungaria au obţinutŭ şi cheltuitŭ sume considerabile. Se scie însě sfîrşitulŭ pěcătosŭ alŭ acestei magnifice întreprinderĭ: parte din Ciangăii aşedaţĭ în mlaştinele din ţinutulŭ Semlinului au peritŭ prin decrepitudine, ér parte şi-au luatŭ lumea în capŭ revenindŭ la vetrele părintescĭ din Moldova, unde au trăitŭ de vécurĭ nesupěraţĭ şi fericiţĭ ca în sinulŭ lui Avramŭ.

Ne este îngăduitŭ dér a crede, că neobositulŭ apostolŭ alŭ societăţilorŭ de maghiarisare, voindŭ a'şĭ aşeḑa aşa numita jurisdicţiă eclesiastică asupra acestorŭ câteva temple calviniste dela noi, a cugetatŭ a institui unŭ felŭ de „agenturĭ« patriotice, prin carĭ sě suscite şi sě hrănéscă spiritulŭ maghiarŭ în sufletele acelorŭ câtorva mii de Ceangăi ce se pretinde a descinde din Arpadŭ şi cărora, după cum s'a doveditŭ din încercarea de repatriare, nu le priesce aerulŭ domeniului Corónei lui Szént István. Cu chipulŭ acesta cei dela „Kultur-egylet“ mai speră a crea în România o cestie unguréscă, de care sě se pótă sluji după placŭ în schimbulŭ cestiei românescĭ de care se poticnesce intr'una desfăşurarea dominaţiunei omnipotinte a ideii de statŭ maghiarŭ peste munţĭ.

In acestŭ casŭ însě, S. Sa, Em. Sa, orĭ Ex. Sa — nu scimŭ cum sě'i ḑicemŭ — pseudo-episcopulŭ Szasz, credemŭ că ar fi trebuitŭ sě binevoiască a ţiné socotélă şi de noi, că de, în casa nóstră ne-o fi ertatŭ sě ne spunemŭ şi noi cuvêntulŭ şi acesta de sigurŭ n'ar fi pe placulŭ ungurescului Kultur-egylet!

Intru câtŭ privesce vexaţiunile şi měsurile de rigóre îndreptate de guvernulŭ nostru contra d-lui Szasz, raportate de foile ungurescĭ şi în specialŭ de »Ung. Post« noi d'aci n'avemŭ nicĭ o cunoştinţă.... D'altminterĭ, legaţiunea austro-ungară din Capitală s'a grăbitŭ a da foilorŭ ungurescĭ o desminţire categorică asupra aserţiunilorŭ lorŭ despre rigorile ce ar fi suferitŭ d. Szasz din partea autorităţilorŭ române...

In orĭ ce casŭ, ar fi de doritŭ sě ne lase în pace cu dragostea culturei lorŭ împintenaţii noştri vecinĭ; căcĭ, la urma urmei, o sě ne vedemŭ nevoiţĭ a ne îndeletnici mai cu băgare de sémă de fericirea locuitorilorŭ noştri de osebite originĭ şi credinţe, ce s'au aşeḑatŭ în ţéră după vremĭ.

SCIRILE ḐILEI.

Ministrulŭ ungurescŭ de agricultură, industriă şi comerciu a concesŭ, ca Cernatulŭ-Săcelelorŭ, comitatulŭ Braşovului, pe viitorŭ sě ţină térgŭ de ţéră, în totŭ anulŭ la 4 Maiu şi 21 Septemvre, ér térgurile de sěptěmână, ce se ţinŭ în fiăcare Lunĭ, în viitorŭ vorŭ fi împreunate şi cu térgŭ de vite.

—x—

Duminecă nóptea spre Lunĭ, pe la 2 óre, a isbucnitŭ în suburbiulŭ Scheiu unŭ incendiu, care a distrusŭ până în ḑidurĭ patru case şi o şură. După o grea muncă de trei óre locuitorii şi cu pompierii au isbutitŭ a înăbuşi foculŭ şi astfelŭ a înlătura pericululŭ. Merită aci a fi amintitŭ morarulŭ Knopf, care cu o mică pompă ajutatŭ de ómenii sěi şi de câţiva vecinĭ a împedecatŭ a se întinde foculŭ şi asupra altorŭ case. Noroculŭ celŭ mai mare a fostŭ, că n'a suflatŭ ventulŭ, căcĭ altfelŭ s'ar fi întêmplatŭ rěu cu Scheiulŭ, ale cărui case suntŭ de lemnŭ şi acoperite cu şindrilă. Vomŭ reveni.

—x—

Din Câmpiă ni-se scrie, că în urma secetei de astă-véră starea agricultorilorŭ e fórte tristă. Fěnulŭ e puţinŭ şi nesuficientŭ pentru iernarea vitelorŭ. Térgurile suntŭ slabe şi vitele nu au nicĭ unŭ preţŭ. Ómenii nu au de pe ce fa e banĭ chiar de locŭ. — Cu ce'şĭ vorŭ

FOILETONŬ.

Scóla pseudo-istorică Eder-Hunfalvy.

Neuere Erscheinungen der rumänischen Geschichtsschreibung beleuchtet von Paul Hunfalvy. Wien und Teschen, Verlag der k. k. Hofbuchhandlung Karl Prochaska 1886, 8° 252 pag.

(Urmare.)

Prin urmare e uşorŭ de priceputŭ pentru cetitorulŭ seriosŭ, că idea *de a expulsa séu de a alunga pe Ungurĭ de pe teritorulŭ Românilorŭ* se póte nasce numai în capulŭ aceluia, care îşĭ închipuesce cu totulŭ greşitŭ istoria Transilvaniei dela a. 270 până la 1450, şi unŭ astfelŭ de lucru nu şi-lŭ putea închipui nimenĭ înainte de „Supplex libellus“ din 1791, înainte de Şincai şi Petru Maiorŭ şi peste totŭ înainte de a fi cunoscută cronica fabulósă a Notariului anonimŭ; ér de atuncĭ încóce idea acésta o vedemŭ tratată cu multă plăcere de Bălcescu şi de întrégă scólă istorică românéscă.

O nouă ideiă scóseră în lume în timpulŭ din urmă istoricii românĭ şi anume în privinţa *nobilimei române*. Ei adecă nu mai vorbescŭ de Românĭ nobilităţĭ din partea regilorŭ şi a principilorŭ ungurescĭ, ci vorbescŭ de o nobilime propriă independentă românéscă, adecă *care nu derivă dela regii Ungariei*.

In timpurile vechĭ, ne spune Xenopolŭ, poporulŭ românŭ avea o nobilime numěrósă şi puternică în Transilvania, a cărei destinaţiune era sě apere ţéra în contra invasiunilorŭ străine şi acéstă nobilime o aflămŭ în districtele Devei, Haţegului, în Făgăraşŭ, în Huniedora, în Banatŭ şi în Maramurěşŭ. Densuşianu merge mai departe. In marea sa operă „Revoluţiunea lui Horia“ în capitululŭ intitulatŭ: »Românii în epoca militară,“ epocă pe care dênsulŭ o urmăresce până la a. 579, scrie următórele:

„In fruntea provincielorŭ române, atâtŭ dincóce câtŭ şi dincolo de Carpaţĭ se afla câte unŭ *Voivodŭ, Banŭ, séu Căpitanŭ* (militum duces, exercitus ductores) investiţĭ totodată şi cu funcţiunĭ administrative şi cu unele atribuţiunĭ ale puterii judecătorescĭ. Ér societatea séu poporulŭ se afla divisată în trei clase, în *boierĭ* séu militarĭ de prima ordine, *chinezĭ* séu căpitanĭ de districte şi în *ţěranĭ* obligaţĭ la apěrarea castelelorŭ şi a frontierelorŭ şi la rěsboiu în timpŭ de necesitate.«

In altŭ locŭ Densuşianu se esprimă în modulŭ următorŭ:

»Vechia organisaţiune socială şi politică a Românilorŭ era basată pe unŭ sistemŭ militarŭ. Numele de *Voivodĭ* séu comandanţĭ ai militarilorŭ, titlu pe care lŭ purtară cu onóre principii românĭ până în ḑilele nostre; numele de *boierĭ* (milites dignioris ordini, bellatores); numele de *castrensĭ* séu apěrătorĭ ai fortăreţilorŭ suntŭ totŭ atâtea relicvii dintr'o constituţiune militară a poporului românŭ înainte de secululŭ alŭ XIII lea.“

Voiu mai cita aicĭ unŭ locŭ totŭ din scrierile lui Densuşianu:

„O altă clasă a societăţii române o forma *boerimea* şi instituţiunea acésta ne presintă în istoria română timpurĭ cu totulŭ obscure şi fórte depărtate. Boerimea română nu se născuse din feudalitate, fiindŭ că la Românĭ n'a esistatŭ nobilime în sensŭ feudalŭ. Militarismulŭ boerilorŭ românĭ era consuetudinarŭ, elŭ nu era impusŭ prin relaţiunĭ de vasalitate, nu avea nicĭ durată, nu avea nicĭ condiţiunĭ, cum era în statele feudale, precum nicĭ nu a esistatŭ vre o ordine de succesiune feudală în moşiile boerescĭ.“

Acéstă *nouă* concepţiune istorică purcede din presupunerea, că înainte de seculŭ alŭ XIII lea ar fi esistatŭ provincii proprii românescĭ, în care Românii sě fi fostŭ elementulŭ domnitorŭ, décă nu cumva singurulŭ elementŭ. Insě astfelŭ de provincii nu au esistatŭ nicĭodată, nicĭ în peninsula balcanică, orĭ câtŭ de mare sě fi fostŭ rolulŭ ce l'a jucatŭ elementulŭ românŭ, în istoria Asanidilorŭ, nu au esistatŭ provincii de natura acésta nicĭ în nordulŭ Dunării, unde numai la a. 1247 aflămŭ pe cei dintâiu chinezĭ românĭ şi anume în Banatulŭ Severinului şi în Cumania, care după aceea s'a numitŭ Ungro-Vlachia.

(Va urma.)

plăti bieţii omenĭ dări'e? Ce se vorŭ face după ce esecutorii le vorŭ lua şi ce mai au?

—x—

Cetimŭ in »Voinţa Naţională« din Bucurescĭ: »Credemŭ a face unŭ serviţiu tuturorŭ acelora carĭ posedŭ testimonii de maturitate seu bacalaureate din străinătate, şi carĭ doreseŭ a urma cursurile vre-unei facultăţĭ dela Universitatea din Bucurescĭ, a anunţa, că, conformŭ mĕsurilorŭ luate, acestŭ felŭ de acte trebuescŭ legalisate de ministerulŭ respectivŭ alŭ statului de unde le posedŭ, visate şi traduse (afară décă nu vorŭ fi in latinesce) de ministeriulŭ nostru de esterne, apoi presentate d-lui rectorŭ alŭ Universităţii pentru a li-se acorda equivalenţa. Termenulŭ până când se primescŭ cererĭ de felulŭ acestora la Universitate este până la 15 Septemvre inclusivŭ.

—x—

Pe la finele lunei curente d. generalŭ Brialmont, insoţitŭ de unŭ comandantŭ alŭ statului-majorŭ belgianŭ şi de mai mulţĭ oficerĭ, va sosi în Bucurescĭ, pentru a visita lucrările de fortificaţiă.

Cultură maghiară.

„Pesti Hirlap" din Pesta, fóiă ungurésca destulŭ de lăţită, ce apare sub direcţiunea publicistului, deputatului, profesorului de universitate şi membrului Academiei Franz Pulszky, publică în unguresce următórea poesiă, pe care o reproducemŭ în fidelă traducere românéscă:

Valachĭ!

1. Pretindeţĭ că sunteţĭ strănepoţii Romanilorŭ: strămoşulŭ Romanilorŭ a fostŭ unŭ lupŭ, ér alŭ vostru unŭ ursŭ. Voi mormăiţĭ, ţipaţĭ şi jucaţĭ ca unŭ ursŭ; agitaţĭ, conduşĭ de nasŭ de vecinii voştri.

2. Roma s'a luptatŭ cu tesacŭ in contra barbarismului, ér nu ca voi cu secure şi cu focŭ in contra poporelorŭ mai civilisate; Roma se mândresce cu faptele eroice ale nobilului Brutŭ şi ale marelui Pompeiu, jurŭ pe Jupiter, că voi nu vĕ puteţĭ mândri cu Horia şi Cloşca!

3. Cicero a cuvêntatŭ la forum cu multă înţelepciune, nu ca Lucaciu din bordeiu cu spirtŭ în mână. Grachus s'a luptatŭ făţişŭ şi 'şĭ vĕrsa sângele pentru poporulŭ sĕu; voi, agitatorĭ valachĭ, jupuiţĭ şi îndobitociţĭ poporulŭ vostru!

4. Poporulŭ vostru, sĕraculŭ şi neinvĕţatulŭ, este bunŭ şi blândŭ, dér îndrăciţii de popĭ şi advocaţĭ ilŭ esploatéză. Fanfaronĭ pseudo-invĕţaţĭ conducŭ acéstă turmă ér apostolii rebelĭ o sĕrăcescŭ până la piele!

5. *Quo usque tandem,* voi eroi, voi tribunĭ opincarĭ? Până când totŭ agitaţĭ şi in urmă vĕ pitulaţĭ? Până când daţĭ focŭ patriei vóstre şi ne infricoşaţĭ pe noi? Pe voi, *valachĭ puturoşĭ, vĕ aruncămŭ mai ânteiu în focŭ!*

6. *„Lapădă ţi, Valachule, clasica-ţĭ opincă; în cisme împintenate sĕ începemŭ o nouă viéţă; şi décă n'aveţĭ piele în deajunsŭ pentru cisme unguresci, puneţĭ în ţépă pe agitatorii voştri, bună e pielea lorŭ pentru cisme!"*

Ce „mărgăritare literare!" Ce „dovedĭ de cultură!" Hei, apoi sĕ mai dică cineva, că ómenii ęştia nu suntŭ „chemaţĭ a civilisa" Orientulŭ!

Ţera Bârsei, Septemvre 1887.

(Urmare şi fine.)

Noi Românii cu deosebire avemŭ, ce e dreptŭ, încă mare lipsă de bărbaţĭ luminaţĭ, carĭ sĕ conducă pe poporŭ, numai câtŭ bărbaţii aceştia trebuescŭ sĕ fiă omenĭ cu abnegaţiune de sine, omenĭ tarĭ de spiritŭ şi cu caracterŭ constantŭ românescŭ, carĭ se scie trage la rĕu ca şi la bine, şi pe carĭ ademenirile contrarilorŭ nicĭ intr'unŭ chipŭ sĕ nu-i potă sdruncina. De aceea ceremŭ dela tinerimea nostră mai ânteiu de tóte abnegaţiune de sine, constanţa firmă in cele naţionale, alipire sinceră faţă cu legea şi naţiunea românéscă, şi numai avêndu-le acestea sĕ se decidă la continuarea studiului sĕu.

Şi apoi nu numai douĕ alternative ii stau tinĕrului inainte la alegerea unei carierĭ, nu numai plugulŭ şi condeiulŭ suntŭ acelea, carĭ oferŭ omului mijlocŭ de subsistenţă; suntŭ şi alte carierĭ multŭ mai practice, mai independente şi mai sigure totodată, este arta, comerciulŭ, măestria şi alte multe, carĭ oferŭ tinĕrului, pe o cale adeseori multŭ mai uşóră, unŭ viitorŭ sigurŭ şi independentŭ.

Este greşită şi chiar păgubitóre acea tendinţă, altcum prea generalisată la poporulŭ nostru, de a-şĭ face copilulŭ numai „domnŭ« orĭ numai preotŭ, in casulŭ celŭ mai rĕu dascalŭ. De măestriă nicĭ prin gândŭ nu-i trece ţĕranului nostru. Acésta — graţiă faimosului decretŭ alŭ lui Verböczy, prin care Românului ii era interdisă intrarea in cehulŭ măestrilorŭ — ţĕranulŭ nostru o consideră ca pe unŭ lucru cu totulŭ străinŭ şĭ nepropriu Românului, de aceea o despreţuesce, şi acestŭ dispreţŭ e fórte păgubitorŭ pentru poporulŭ nostru.

Vomŭ lua de esempiu pe unŭ preotŭ, care a studiatŭ cu bunŭ succesŭ 16 anĭ, şĭ-a spesatŭ pe la şcolĭ particica ce avea in moşia părintéscă, a mai perdutŭ póte unŭ anŭ, orĭ doi până a pututŭ intra in seminarŭ, orĭ până s'a pututŭ aşeda in parochiă. Parochia unui tinĕrŭ preotŭ constă în cele mai multe casurĭ din 600—800 suflete, pe carĭ are sĕ le păstorescă cu multă trudă şi neajunsurĭ, şi dela carĭ ca recompensă abia decă primesce pe anŭ 100—150 fl. venite după patrafirŭ (stolarii). Mai are preotulŭ spre folosinţa vre-o 30—40 jugĕre de pămentŭ, pe carĭ decă le arŭ da in arendă abia i-ar aduce vre-o 200 fl. pe anŭ. Puttemŭ, 300—350 fl. pe anŭ léfa unui preotŭ, care a studiatŭ 16 anĭ! De sine se înţelege, că pentru a puté trăi din acesta, pentru a şi pute susţiné familia şi a şĭ purta copii la şcolă, este adese-orĭ silitŭ sĕ se apuce éraşĭ de plugŭ, sĕ se lase de tote ocupaţiunile literare şi sĕ-şĭ sporescă capitalulŭ materialŭ, adeseorĭ chiar cu perderea desĕvêrşită a capitalului intelectualŭ, pe care cu atâtea jertfe şi-lŭ căştigase pe la studiu.

N'ar fi fostŭ óre mai avantagiosŭ pentru unŭ asemenea tinĕrŭ, derŭ mai nainte orĭ chiar şi după absolvarea gimnasiului s'ar fi aplicatŭ la una din artele mechanice, s'ar fi aplicatŭ ca conducetorŭ la vre-o fabrică, orĭ s'ar fi aplicatŭ la vre-unŭ ramŭ de măestriă, unde după unŭ studiu, fără spese, de trei orĭ patru anĭ, se eliberéză ca sodalŭ, care în casulŭ celŭ mai nefavorabilŭ primesce pe sĕptĕmână o léfă de 8—10—11 fl., ceea ce face pe anŭ 5—600 fl. v. a.? Unŭ astfelŭ de măestru decă e copilŭ cu bună crescere, décă e copilŭ cruţătorŭ şi iubitorŭ de lucru, póte sĕ pună la o casă de pĕstrare pe totŭ anulŭ câţiva fl. Astfelŭ, pe când conscolarulŭ sĕu a ajunsŭ sĕ între in parochiă, măestrulŭ póte sĕ aibă capitalulŭ sĕu propriu de o miiă, orĭ şi mai bine florinĭ. Mai adaugemŭ la acesta capitalulŭ cu dobêndă, pe care ar fi fostŭ sĕ-lŭ speseze pe la şcolĭ şi care i-a rĕmasŭ în averea dela părinţĭ.

Resultatulŭ e, că pe când unŭ preotŭ, după ce şĭ-a perdutŭ pe la studiu capitalulŭ din averea părintéscă, ajunge la unŭ satŭ ca simplu esploatatorŭ a câtorva jugĕre de pămentŭ, pe atuncĭ măestrulŭ ajunge a avé atelierulŭ sĕu propriu. Unde este însĕ independenţa preotului, care portă atâta responsabilitate, care e supusŭ nu numai legilorŭ civile, ci şi celorŭ bisericescĭ, faţă cu independenţa unui măestru, care nu póŕtă nicĭ o responsabilitate, afară de cea a conscienţei sale, şi care e cu totulŭ stăpânŭ peste atelierulŭ, peste faptele şi voinţa sa?!

N'a rĕmasŭ îndĕrĕtŭ măestrulŭ harnicŭ şi silitorŭ nicĭ în privinţa inteliginţei, căcĭ are destule ocasiunĭ a se cultiva prin studiu şi cetire şi încă şi mai multe ocasiunĭ are a se cultiva prin societăţĭ şi contactŭ cu ómenii culţĭ şi civilisaţĭ, ér bunăstarea materială, vieţa plăcută şi traiulŭ multŭ mai uşorŭ alŭ maiorităţii poporaţiunii de pe la oraşe, carĭ suntŭ mai vîrtosŭ maestri, ne arată destulŭ de lămuritŭ avantagiele atelierului.

De aceea ar fi de doritŭ, ca părinţii sĕ nu-şi mai ducă copii la scólă esclusivŭ numai cu scopulŭ ca sĕ-lŭ facă „domnŭ«, preotŭ, orĭ invĕţătorŭ; sĕ nu crédă nimenea, că decă copilulŭ invéţă bine şi e deşteptŭ, ar fi pagubă sĕ-lŭ intrerupă dela scólă şi se-lŭ dea la măestriă, căcĭ şi pentru măestriă se cere deşteptăciune, spiritŭ invenţiosŭ, purtare bună şi crescere solidă. Nu trebue sĕ fimŭ străinĭ de clasa mediă a societăţii, care este clasa cea mai solidă a unui poporŭ. Acésta o simţimŭ bine, der durerosŭ, noi, Românii, carĭ suntemŭ lipsiţĭ de acestă clasă.

Ca în Asia.

Zalnocŭ, la 24 Septemvre 1887.

Onorate D-le Redactorŭ!

Aseră, adecă în 23 l. c. intre 8—9 ore fiindŭ forte intunerecŭ, audŭ strigândŭ ajutorŭ şi mergêndŭ spre loculŭ de unde venea strigătulŭ, audŭ încă din depărtare loviturĭ. *Era esecutorulŭ de dare Fülep L., carele de vr'o lună nu numai că vinde totŭ rodulŭ muncei bietului poporŭ, dér bate ómenii peste faţă cu pumnulŭ, cu béta.* Elŭ bătea şi astădată pe locuitorulŭ şi parochianulŭ meu Toderŭ Tomole şi pe soţia lui şi-i trăgea ca pe nisce vite elŭ însuşi şi cu servitorulŭ comunalŭ (Kisbiro) spre locuinţa antistelui comunalŭ. De faţă erau doi juraţĭ Stefanŭ Chişiu şi George Opre. Intrevenindŭ eu, am întrebatŭ, că de ce bate pe omulŭ acela, éră pe juraţĭ i-am făcutŭ atenţĭ că suntŭ responsabilĭ de cele ce se întêmplă. Ei îmĭ réspunseră că lŭ făcură atentŭ pe esecutorulŭ, der elŭ rĕspunse că elŭ este rĕspundĕtorŭ de faptele sale.

Pe acestŭ omŭ, pe care lŭ bătea aseră, ilŭ mai prinse în altŭ rêndŭ de grumadŭ şi pe alţii i-a pălmuitŭ. Aşa se vede că noi *nu mai suntemŭ sub scutulŭ legilorŭ ţerii,* căcĭ alt-cum nu s'ar pute întêmpla, ca noi se fimŭ trataţĭ ca şi nisce vite.

Ca părinte sufletescŭ mĕ dore sufletulŭ vĕdêndŭ tractată astfelŭ turma cuvêntătóre mie concredută şi de aceea denunţŭ şi publicităţii aceste fapte, carĭ ne facŭ a crede, că noi suntemŭ meniţĭ de guvernanţĭ numai a suporta greutăţile ţĕrei, der nu a ne bucura şi de scutulŭ legilorŭ şi de siguranţa personală.

Aşteptămŭ ca justiţia sĕ arate că heloţi suntemŭ séu cetăţenĭ cu drepturĭ. *I. Sonea.*
preotŭ gr. cat.

Ultime scirĭ.

Londra, 24 Septemvre. — Scirile din Belgradŭ spunŭ, că n'au reuşitŭ încercările Puterilorŭ amice de a împăca durabilŭ pe regele Milanŭ cu regina Natalia. Părechea regală a făcutŭ o învoială definitivă, care în practică însemnéză o despărţire pe mulţĭ anĭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PARISŬ, 26 Septemvre. — (Scire a diarului „Temps" din *Epinal.*) Locotenentulŭ de dragonĭ din garnisóna Luneville fiindŭ învitatŭ la vênătóre ajunse cu gonacii sĕi lângă frontiera germană. În momentulŭ când vênătórea era sĕ înceapă, se deteră trei focurĭ de pe teritorulŭ germanŭ. Unŭ gonaciu fù ucisŭ. Locotenentului i s'a sfărîmatŭ osulŭ piciorului fără sĕ scie cine a puşcatŭ. Medicii carĭ fură îndată aduşĭ declarară, că rănile au fostŭ causate prin glónţe din arme de rĕsboiu. Piciorulŭ locotenentului trebue amputatŭ. Cercetarea s'a începutŭ. Comunele dela frontiera francesă suntŭ fórte agitate din causa acestui incidentŭ. După scirile din urmă focurile au fostŭ date de către nisce păzitorĭ de graniţă germanĭ.

BUDAPESTA, 27 Septemvre. — Intr'unŭ autografŭ către ministrulŭ-preşedinte Tisza, Majestatea Sa îşĭ esprimă mulţămirea pentru nouele dovedĭ de credinţă şi alipire tradiţională în tóte părţile ţĕrii.

PARISŬ, 27 Septemvre. — Ministrulŭ de esterne Flourens a primitŭ visita ambasadorelui germanŭ, care i-a comunicatŭ resultatulŭ cercetării. S'a constatatŭ, că focurile au fostŭ date de către soldatulŭ germanŭ Hartmann, care era ataşatŭ pazei dela frontieră. Elŭ a credutŭ că veniseră pe teritoriu germanŭ vênătorĭ. A strigatŭ „stai! dér n'a primitŭ nicĭ unŭ rĕspunsŭ. De amêndouĕ părţile se continuă cercetarea.

BADEN-BADEN, 27 Septemvre. — Impĕratulŭ Germaniei a sositŭ aicĭ sănĕtosŭ.

DIVERSE.

Nihiliştii. — Se scrie din Petersburgŭ, că acolo s'a prinsŭ unŭ numĕrŭ dintr'o fóiă nihilistă, in care se spunea, că în urmă s'a constituitŭ definitivŭ comitetulŭ esecutivŭ alŭ nihiliştilorŭ. Nicĭ-odată n'au fostŭ mai bine organisaţĭ ca acum; după atâtea lupte şi încercărĭ în fine totuşĭ au ajunsŭ la scopŭ şi de acum potŭ sĕ lucreze din tóte puterile. S'au mai găsitŭ în diua de 18 Septemvre pe didurile capitalei mai multe afişe subsemnate de comitetulŭ executivŭ alŭ partidului nihilistŭ. In aceste afişe se constată succesulŭ propagandei nihiliste in Siberia: 45 de păzitorĭ ai nihiliştilorŭ au desertatŭ, 32 de condamnaţĭ au fugitŭ. Comitetulŭ în urmă face apelŭ la toţĭ tovarăşii de luptă sĕ se pregătéscă şi sĕ stea gata la o luptă nouă şi sĕ fiă mai atenţĭ ca orĭcând.

Necrologŭ. — Artimonŭ Blăşianŭ parochŭ gr. cat. în Obregea, Ana Bogaţianu preotésă vĕduvă, Judita Busoiu preotésă gr. cat. in Buia, Maria Truţa proprietărésă in Săncelŭ ca fraţĭ, Vasile Busoiu parochŭ gr. cat. în Buia, Diomidie Truţa proprietarŭ în Sâncelŭ, şi Ana Blăşianu, ca cumnaţĭ; Teodorŭ, Artimonŭ, Emilia, Victorŭ, Cornelia, Iacobŭ şi Diomidŭ ca nepoţĭ, anunţă cu inima frântă de durere, cumcă Alimpiu Blăşianu, protopopulŭ Blaşiului gr. cat., directorulŭ scólelorŭ preparandiale, normale şi de fetiţe, fostŭ în unŭ şirŭ lungŭ de anĭ profesorŭ gimnasialŭ, asesorŭ consistorialŭ, şi membru alŭ Associaţiunei Transilvane pentru litaratura şi cultura poporului românŭ in 21 Septemvre a. c. după suferinţe grele de unŭ morbŭ îndelungatŭ, împărtăşitŭ cu sf. sacraminte a moribundilorŭ şĭ-a datŭ nobilulŭ sĕu sufletŭ in mânile Creatorului, in etate de 59 anĭ, plânsŭ de fraţĭ, surorĭ, cumnaţĭ, nepoţĭ şi numĕroşii cunoscuţĭ, carĭ l'au stimatŭ şi i-a stimatŭ.

Inmormêntarea s'a făcutŭ în 23 Septemvre la 2 óre postmeridiane. Blaşiu, în 22 Septemvre 1887.

Fiă-i ţĕrina uşóră şi memoria binecuvêntată!!!

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Cursulŭ la bursa de Viena

din 26 Septemvre st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	100 05
Rentă de hârtiă 5%	86.95
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98 40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	126 –
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	114 25
Bonurĭ rurale ungare	104.30
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.20
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 50
Bonurĭ rurale transilvane	104 25
Bonurĭ croato-slavone	104 75
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100. –
Imprumutulŭ cu premiu ung.	122 40
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	123.20
Renta de hârtiă austriacă	81.10
Renta de arg. austr.	82 35
Renta de aurŭ austr.	112 50
Losurile din 1860	136.—
Acţiunile băncei austro-ungare	882 —
Act. băncei de creditŭ ung.	285.—
Act. băncei de creditŭ austr.	282.10
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.96
Napoleon-d'orĭ	9.95
Mărcĭ 100 imp. germ.	61 52
Londra 10 Livres sterlinge	125.95

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 8 Septemvre st. v. 1887.

	Cump.	vend.
Renta română (5%).	$91^{1}/_{2}$	$92^{1}/_{2}$
Renta rom. amort. (5%)	$95^{1}/_{4}$	$95^{3}/_{4}$
» convert. (6%)	$89^{3}/_{4}$	$90^{1}/_{4}$
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	35—	36 —
Credit fonc. rural (7%)	$104^{3}/_{4}$	$105^{1}/_{2}$
» „ „ (5%)	$89^{1}/_{2}$	$90^{1}/_{4}$
» » urban (7%)	$103^{1}/_{4}$	$103^{3}/_{4}$
» » » (6%)	94—	95—
» » » (5%)	87—	$87^{1}/_{2}$
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	14.—	$14.^{1}/_{4}$
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01	2.02

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 27 Septemvre st. n. 1887.

Bancnote românesci	Cump.	8.68	Vend.	8 70
Argint românesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	9 94	»	9 98
Lire turcescĭ	»	11.22	»	11.28
Imperialĭ	»	10.21	»	10.26
Galbenĭ	»	5 90	»	5.94
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	-	99.—
Ruble Rusescĭ	»	110.—	»	$111.^{1}/_{2}$
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 8812—1887.

Publicaţiune!

In esecutarea dispoziţiunilorŭ art. de lege XXII din 1887 se vede magistratulŭ orăşenescŭ necesitatŭ, ca sĕ aducă la cunoscinţa generală a populaţiunei următórele puncte mai însemnate:

1. Noua lege obligă pe părinţĭ, tutorĭ, şi pe toţĭ aceia, carĭ îngrijescŭ de copii, ca aceştia sĕ se vaccineze (oltuiască) în primulŭ anŭ de etate, décă copii în decursulŭ acestui timpŭ nu au avutŭ adevĕratulŭ vĕrsatŭ.

Legea întră cu 1 Octomvre în vigóre.

Datorinţa pentru vaccinare (oltuire) este o datorinţă constrîngĕtóre, prin urmare vaccinarea (oltuirea) nu mai depinde dela bunăvoinţa părinţilorŭ séu tutorilorŭ, carĭ până acum, séu din prejudiciu séu din negligenţă, şi-au abţinutŭ copii dela vaccinare (oltuire).

2. După vaccinare are sĕ se presenteze copilulŭ comissiunei de vaccinare (oltuire). Loculŭ şi timpulŭ acestei presentărĭ se va împărtăşi de medicululŭ pentru vacinare.

3. Vacinarea se espereează de comisiunea defiptă pentru acestŭ scopŭ, sub conducerea însĕ a căpitanului orăşenescŭ. Copii aflătorĭ în primulŭ anŭ de etate se vorŭ vaccina pe temeiulŭ conspectului compusŭ pe basa matriculelorŭ şi pe temeiulŭ consignaţiunei statorite de medicululŭ menitŭ pentru vaccinare.

4. Cu ocasiunea primirei copilului în şcólă trebue sĕ se documenteze, că copilulŭ este vaccinatŭ (oltuitŭ) séu că în ultimii 5 anĭ a avutŭ vĕrsatŭ. Referitórele atestate suntŭ libere de timbru şi de competinţe. Invĕţătorulŭ unei scóle elementare se deobligă, ca sĕ arate în decursŭ de 3 ḑile căpitanului orăşenescŭ pe acelŭ copilŭ, care nu este în stare sĕ documenteḑe, cum că este vaccinatŭ (oltuitŭ.)

5. Şcolarii şi tinerii dela şcolĭ publice şi private şi pensionate suntŭ obligaţĭ, înaintea împlinirei etăţei de 12 anĭ, ucenicii (învĕţăceii) de meserii însĕ cu ocasiunea primirei lorŭ, a se supune unei nouĕ vaccinărĭ, décă în ultimii 5 anĭ înaintea vaccinărei n'au avutŭ vĕrsatulŭ adevĕratŭ, séu nu potŭ dovedi, că au fostŭ în acestŭ timpŭ cu bunŭ succesŭ vaccinaţĭ.

Acei elevĭ şi învĕţăcei, carĭ nu corespundŭ acestei disposiţiunĭ, nu se potŭ primi în şcóle civile şi medii, séu în alte institute mai înalte de învĕţĕmêntŭ.

6. Se conduce vacinarea copiilorŭ şi prin medicĭ privaţĭ. In acestŭ casŭ are sĕ se documenteze prin unŭ atestatŭ comisiunei pentru vacinare, cumcă respectivulŭ copilŭ s'a vaccinatŭ. Totŭ deodată are sĕ se amintescă în acestŭ atestatŭ, de cătră medicŭ, loculŭ de unde s'a procuratŭ materia pentru vaccinare.

7. Ca medicĭ pentru vaccinare suntŭ denumiţĭ medicii orăşenescĭ: D-nii Eduard Böhlert şi Dr. Victor Nussbächer.

8. Călcarea acestorŭ dispositiunĭ se pedepsesce cu admoniţiune, şi în casurĭ grave cu pedepse bănescĭ până la 300 fl. séu cu închisóre corĕspunḑĕtóre.

Braşovŭ, 10 Septemvre 1887.

Magistratulŭ orăşenescŭ.

Nr. 406—1887.

Concursŭ.

Devenindŭ vacante următórele stipendii şi anume:

A. 1. Unŭ stipendiu de 60 fl. pe anŭ, din fundaţiunea „Marinovicĭ,“ pentru studenţĭ de gimnasiu.

2. Unŭ stipendiu de 40 fl. pe anŭ, din fundaţiunea „Radu M. Rîureanu,“ pentru studenţĭ la gimnasiu.

3. Unŭ stipendiu de 20 fl. pe anŭ, din fundaţiunea „E. D. Başota,“ pentru gimnasiştĭ, cu preferinţa celorŭ din munţii apusenĭ séu din fostulŭ districtŭ alŭ Năsĕudului.

Mai departe fiindŭ vacantŭ:

B. 4. Unŭ ajutorŭ de 20 fl. pe anŭ, din fundaţiunea „Tofaleanŭ,“ pentru tinerĭ descendenţĭ din vre-o familiă de ale fostei comune „Tofalău,“ carĭ ar voi sĕ înveţe vre-o meseriă óre-care.

Prin acésta se escrie concursŭ.

Cererile au a se înainta *comitetului Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român în Sibiiu, până la* **20 Octomvre st. n. 1887.**

Cererile întrate mai târḑiu nu se vorŭ considera.

Aspiranţii la vre-unulŭ din stipendiele amintite sub A. 1—3 au sĕ acludă la suplicele lorŭ:

a) Carte de botezŭ în originalŭ séu în copiă legalisată.

b) Testimoniu scolasticŭ de pe semestrulŭ II. alŭ anului scol. premergĕtorŭ.

c) Atestatŭ de frecuentare dela direcţiunea institutului, în care cercetéză scóla de presentŭ.

d) Atestatŭ de paupertate séu de orfanŭ, décă concurentulŭ e orfanŭ.

Suplicanţii la ajutorulŭ amintitŭ sub B. 4. au se presente următórele documente:

a) Atestatŭ de botezŭ în originalŭ séu în copiă legalisată.

b) Testimoniu scolasticŭ de celŭ puţinŭ 4 clase elementare.

c) Contractulŭ încheiatŭ cu maestrulŭ conformŭ §. 61 alŭ legei industriale (Art. leg. XVII. 1884) în originalŭ séu în copiă legalisată, şi o adeverinţă dela maestru despre succesulŭ, cu care lucră.

d) Atestatŭ de moralitate dela autoritatea competentă locală.

e) Adeverinţă dela părinţĭ séu tutorĭ, că suntŭ decişĭ a lăsa pe fii séu pupilii lorŭ la învĕţătură până se vorŭ perfecţiona pe deplinŭ.

Din şedinţa comitetului Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român, ţinută în Sibiiu la 9 Septemvre 1887.

Iacobŭ Bologa, v.-preş.

Dr. I. Crişanŭ, secretarŭ II.

3—3

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Peşta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéţa.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după améḑĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Peşta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de améḑĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Braşovŭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după améḑĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Braşovŭ la *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 min. după améḑĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după améḑĭ.
c) „ „ în *Secuime* (S. Georgĭ): 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ*: 4 óre diminéţa.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕşnovŭ Zĕrnescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte da améḑĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Secuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre diminéţa.
e) „ *Săcele* la Braşovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.